

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

Charlotte Bakker
Zaaknummer: 3036562

Aan de leden van de commissie en raad

Hoorn, 10 september 2026

Onderwerp: beantwoording vragen Duurzaamheids- en stimuleringsleningen

Beste leden van de commissie en raad,

Tijdens de commissievergadering van 1 september 2026 heeft u veel vragen gesteld over de Duurzaamheids- en stimuleringsleningen. Veel van deze vragen gingen over hetzelfde onderwerp: voor wie is deze regeling bedoeld, hoe zorgen we voor een eerlijke verdeling en moeten bepaalde inwoners of maatregelen voorrang krijgen?

Met deze brief beantwoorden wij deze vragen. We beginnen met een toelichting op het doel en de werking van de regeling. In de bijlage beantwoorden we daarna de vragen per fractie.

Eén regeling kan niet ieder probleem oplossen

De gemeente Hoorn heeft sinds 2019 een duurzaamheidslening. Dit is een stimuleringsmaatregel. Inwoners kunnen geld lenen om hun woning te verduurzamen, deze is ook voor VvE's beschikbaar.

De duurzaamheidslening is een financieringsregeling. Het is geen subsidie of inkomensregeling. SVn beoordeelt of een inwoner de lening financieel verantwoord kan terugbetalen. Er vindt daarom een krediettoets plaats, dit is geen inkomensstoets. Dat betekent dat deze lening niet voor iedere inwoner het meest geschikte instrument is.

Daarom gebruikt de gemeente verschillende instrumenten naast elkaar. Voor woningen met een laag energielabel en een WOZ-waarde onder de geldende grens voeren we het Nationaal Isolatieprogramma uit. Deze inwoners worden actief benaderd en kunnen subsidie krijgen voor isolatiemaatregelen. Voor huishoudens die te maken hebben met energiearmoede werken we daarnaast aan een aanpak waarbij direct energiebesparende maatregelen kunnen worden getroffen. Ook zijn er landelijke regelingen, zoals financiering via het Nationaal Warmtefonds. Dit is de meest gebruikte route. Huishoudens met een verzamelinkomen tot € 60.000,- betalen bij het Nationaal Warmtefonds 0% rente, dus voor die doelgroep is dat een goedkoper en aantrekkelijker optie.

De duurzaamheidslening is daarmee vooral een aanvullende mogelijkheid voor inwoners die verantwoord kunnen lenen en financiële ruimte nodig hebben om een verduurzamingsmaatregel uit te voeren.

Waarom geven we geen voorrang?

In de commissie is gevraagd waarom bijvoorbeeld inwoners met een laag inkomen, een slecht energielabel of hoge energielasten geen voorrang krijgen.

We begrijpen de gedachte achter deze vraag. Het college vindt het ook belangrijk dat ondersteuning terechtkomt bij inwoners die deze nodig hebben. We kiezen er alleen bewust voor om dat niet allemaal binnen deze lening te regelen. Het uitgangspunt van de duurzaamheidslening is dat inwoners die aan de voorwaarden voldoen hiervan gebruik moeten kunnen maken.

De afgelopen periode is het leningplafond bereikt. Daarom stelt het college voor om het plafond te verhogen van € 4,5 miljoen naar € 6,5 miljoen. Daarnaast krijgt het college de mogelijkheid om bij aanhoudende vraag maximaal € 500.000 extra leenruimte beschikbaar te stellen.

We volgen het gebruik van de regeling. Als de beschikbare leenruimte opnieuw onvoldoende dreigt te worden, kijken we eerst of extra leenruimte nodig en mogelijk is. Als daarvoor opnieuw een besluit van de raad nodig is, komen we bij uw raad terug. Daarmee kiezen we er op dit moment niet voor om inwoners onderling te rangschikken.

Een voorrangsregeling heeft bovendien alleen effect als er geld voor bepaalde groepen wordt gereserveerd of als andere aanvragen moeten wachten. Dat maakt de regeling ingewikkelder en kan ertoe leiden dat beschikbare leenruimte tijdelijk niet wordt gebruikt, terwijl inwoners wel willen verduurzamen. Voor inwoners met een laag inkomen of een slecht energielabel zetten we daarom liever gerichte instrumenten in die beter bij hun situatie passen.

Als in de toekomst blijkt dat de beschikbare financiële ruimte structureel onvoldoende is om aanvragen te behandelen, kan opnieuw worden bekeken of andere keuzes nodig zijn.

We blijven kijken naar de maatregelen die we financieren

Geen voorrang geven aan bepaalde inwoners betekent niet dat we niet kunnen sturen op welke maatregelen we met de regeling mogelijk maken. De Duurzaam Bouwenlijst bepaalt welke maatregelen met de duurzaamheidslening kunnen worden gefinancierd. Die lijst kan worden aangepast als ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Tot nu toe zijn er geen vragen of signalen vanuit bewoners die aanleiding geven om de bouwenlijst te wijzigen.

D66 heeft bijvoorbeeld aandacht gevraagd voor netcongestie en daarbij drie uitgangspunten genoemd: eerst besparen, energie zoveel mogelijk lokaal gebruiken of opslaan en meer collectieve oplossingen. Deze uitgangspunten kunnen we meenemen in het bredere energiebeleid en bij toekomstige aanpassingen van de Duurzaam Bouwenlijst.

Hittestress

PRO heeft gevraagd om ook maatregelen tegen hittestress op te nemen in de Duurzaam Bouwenlijst. Denk bijvoorbeeld aan maatregelen die oververhitting van woningen voorkomen. Het college vindt dit een relevante vraag. De huidige lijst richt zich vooral op energiebesparing, duurzame energie en verbetering van de energieprestatie van woningen.

Het vaststellen en aanpassen van de Duurzaam Bouwenlijst is een bevoegdheid van het college. Er staat een gesprek gepland met PRO over dit onderwerp. Naar aanleiding van dit gesprek beoordeelt het college of en welke maatregelen tegen hittestress passen binnen het doel van de regeling en of deze aan de Duurzaam Bouwenlijst worden toegevoegd. We informeren de raad over de uitkomst.

Inzicht voor de raad

Verschillende fracties hebben gevraagd hoe de raad kan beoordelen of de regeling werkt en wie ermee wordt bereikt. Ook dat vinden wij een terechte vraag.

We kunnen niet van iedere afzonderlijke lening betrouwbaar vaststellen hoeveel energie, CO₂ of geld ermee wordt bespaard. Het daadwerkelijke resultaat hangt onder andere af van de woning, het

energiegebruik en het gedrag van bewoners. We kunnen de raad wel inzicht geven in het gebruik van de regeling.

Het college stelt daarom voor de raad jaarlijks te informeren over:

- het aantal verstrekte leningen;
- het totale verstrekte bedrag;
- het gemiddelde leenbedrag;
- de soorten maatregelen waarvoor wordt geleend;
- het aantal ingetrokken en afgewezen aanvragen;
- het gebruik van de regeling door VvE's;
- de benutting en resterende ruimte van het leningplafond; en
- relevante ontwikkelingen in de financiële risico's van de regeling.

Als via SVn betrouwbare en geanonimiseerde informatie over inkomenscategorieën beschikbaar is, nemen we deze informatie ook mee.

De ontwikkeling van de CO₂-uitstoot voor de gemeente als geheel volgen we via de CO₂-monitor. De resultaten daarvan kunnen niet één-op-één worden toegerekend aan afzonderlijke duurzaamheidsleningen. Zo houden we de regeling eenvoudig voor inwoners en krijgt de raad tegelijkertijd inzicht in het gebruik, bereik en de financiële ontwikkeling ervan.

Tot slot

Met het voorliggende voorstel verandert het uitgangspunt van de duurzaamheidslening niet. De regeling blijft een breed financieringsinstrument voor inwoners die verantwoord kunnen lenen en hun woning willen verduurzamen. Voor inwoners die meer of andere ondersteuning nodig hebben, gebruiken we gerichte regelingen.

Met de verhoging van het leningplafond zorgen we ervoor dat nieuwe aanvragen weer in behandeling kunnen worden genomen. Het maximale leenbedrag van € 25.000 per woning voorkomt tegelijkertijd dat een beperkt aantal grote leningen een onevenredig deel van de beschikbare leenruimte inneemt.

Hieronder beantwoorden wij de vragen die tijdens de commissie per fractie zijn gesteld. Ik hoop dat deze toelichting en beantwoording u helpen om tot een goed besluit te komen.

Met vriendelijke groet,

Y. Yousufi
Wethouder duurzaamheid

Bijlage – beantwoording vragen uit de commissie van 1 september 2026

Socialistische Partij

Heeft het college overwogen om de regeling inkomensafhankelijk te maken? En zo ja, waarom is daar niet voor gekozen?

Het college kiest bewust niet voor een inkomensstoets binnen deze regeling. De duurzaamheidslening is een brede financieringsregeling voor inwoners die verantwoord kunnen lenen. Een laag inkomen betekent bovendien niet automatisch dat een lening mogelijk of passend is. SVn voert bij iedere aanvraag een krediettoets uit.

Voor inwoners met weinig financiële ruimte gebruiken we daarom ook andere instrumenten. Denk aan het Nationaal Isolatieprogramma en de aanpak Energiearmoede. Daarnaast willen we inwoners die aan de voorwaarden voldoen niet onnodig met elkaar laten concurreren om de beschikbare leenruimte. Als het leningplafond onvoldoende dreigt te worden, kijken we eerst of aanvullende leenruimte nodig en mogelijk is.

Een inkomensstoets zou daarnaast extra regels, administratie en uitvoeringskosten met zich meebrengen.

Hoorn Centraal

Het college noemt inwoners met minder financiële mogelijkheden als belangrijke doelgroep. Maar huishoudens met een verzamelinkomen onder de € 60.000 kunnen bij het Nationaal Warmtefonds tegen 0% rente lenen tegenover 1,7% via onze eigen SVn-regeling. Tegelijkertijd weten we niet of juist deze inwoners van onze regeling gebruikmaken. Kan de portefeuillehouder daarom aangeven voor welke minder financieel draagkrachtige inwoners deze regeling echt meerwaarde heeft en of we inzicht kunnen krijgen in welke inkomensgroepen daadwerkelijk gebruikmaken van deze regeling?

De gemeentelijke duurzaamheidslening is één van meerdere financieringsmogelijkheden. Voor inwoners die bij het Nationaal Warmtefonds tegen gunstiger voorwaarden kunnen lenen, kan het Warmtefonds financieel aantrekkelijker zijn. De gemeentelijke regeling hoeft daarom niet voor iedere inwoner de goedkoopste of meest passende financieringsvorm te zijn.

De meerwaarde van de gemeentelijke regeling is dat inwoners daarnaast een lokale financieringsmogelijkheid hebben voor maatregelen die binnen onze regeling vallen. De gemeente beschikt zelf niet over voldoende gegevens om betrouwbaar te bepalen welke inkomensgroepen nu gebruikmaken van de regeling. We bespreken met SVn welke geanonimiseerde gegevens hierover beschikbaar zijn. Voor zover deze gegevens betrouwbaar en binnen de privacyregels beschikbaar zijn, nemen we deze mee in de jaarlijkse informatie aan de raad.

Hart van Hoorn

Kan de wethouder uitleggen waarom 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt' eerlijker is dan een systeem waarbij bijvoorbeeld voorrang wordt gegeven aan mensen met een lager inkomen, een slecht energielabel of hoge energielasten? Daarnaast mag volgens artikel 2 ook een huurder lenen. Waarom kan een huurder geld lenen om een woning van een verhuurder te verduurzamen?

Het college ziet de volgorde van binnenkomst niet als een manier om schaars geld tussen verschillende groepen te verdelen. Ons uitgangspunt is dat inwoners die aan de voorwaarden voldoen gebruik moeten kunnen maken van de lening. Als de beschikbare leenruimte onvoldoende dreigt te worden, kijken we eerst of deze ruimte kan worden vergroot.

Het college kiest voor een eenvoudig, transparant en voor alle aanvragers gelijk toepasbaar systeem. De duurzaamheidslening is namelijk bedoeld om de drempel tot verduurzaming te verlagen en als aanvulling op andere financieringsmogelijkheden. Een toets op inkomen, energielabel of energielasten maakt de regeling bovendien complexer en brengt extra administratieve lasten en capaciteit met zich mee.

Een echte voorrangregeling betekent dat aanvragen van andere inwoners moeten wachten of dat een deel van de beschikbare leenruimte voor bepaalde groepen moet worden gereserveerd. Je zou dan eerder moeten beslissen om de lening alleen open te stellen voor inwoners met een woning van bijvoorbeeld energielabel D, E, F of G. Huizen met label A, B of C worden dan uitgesloten. Het college vindt dat op dit moment niet nodig. Niet iedere woning heeft een energielabel en de aanvrager moet dan eerst kosten maken. Daarnaast maakt het de uitvoering complexer en dus ook duurder. Bovendien bestaan voor specifieke groepen andere regelingen. Zo worden woningen met een laag energielabel gericht ondersteund via het Nationaal Isolatieprogramma.

De kracht van deze regeling is vooral dat deze zo laagdrempelig en eenvoudig is. Dat maakt het een effectieve stimuleringsmaatregel.

Huurders zijn in de bestaande verordening niet op voorhand uitgesloten. Dat verandert niets aan de verhouding en verantwoordelijkheden tussen huurder en verhuurder. Of een huurder een bepaalde maatregel daadwerkelijk kan uitvoeren, hangt mede af van de maatregel en de afspraken met de eigenaar van de woning. Uiteindelijk is het aan de huurder om (met instemming van de eigenaar) af te wegen of een investering ook voldoende oplevert qua woonlasten of wooncomfort. Dat zal per situatie verschillen.

VVD

De gemeente Hoorn wil in 2040 klimaatneutraal zijn. Hoe kan de raad beoordelen of deze regeling voldoende bijdraagt aan die ambitie, vooral nu er geen prognose is voor het gebruik van de regeling?

Het is niet goed mogelijk om per verstrekte lening betrouwbaar vast te stellen hoeveel energie, CO₂ of energiekosten daarmee worden bespaard. Het resultaat hangt onder andere af van de woning, het energiegebruik en het gedrag van de bewoners.

Op gemeentelijk niveau volgen we de ontwikkeling van de CO₂-uitstoot via de CO₂-monitor. De resultaten daarvan kunnen niet één-op-één aan de duurzaamheidslening worden toegerekend. We kunnen de raad wel beter inzicht geven in het gebruik van de regeling. Daarom informeren we de raad jaarlijks over onder andere het aantal leningen, het totaal en gemiddeld geleende bedrag, de soorten maatregelen, ingetrokken en afgewezen aanvragen en de benutting van het leningplafond.

De duurzaamheidslening is daarmee één van de instrumenten waarmee Hoorn werkt aan de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn.

PRO

Hoe borgen we dat het geld terecht komt bij de mensen die het het hardst nodig hebben? En kunt u toezeggen dat maatregelen tegen hittestress worden opgenomen in de Duurzaam Bouwenlijst?

De duurzaamheidslening is niet het enige instrument waarmee inwoners worden geholpen. Voor groepen die gerichte ondersteuning nodig hebben, gebruiken we andere regelingen. Denk aan het Nationaal Isolatieprogramma voor woningen met een laag energielabel, de aanpak Energiearmoede en de VvE-aanpak. De duurzaamheidslening zelf houden we breed toegankelijk voor inwoners die verantwoord kunnen lenen.

Het college vindt de vraag over maatregelen tegen hittestress relevant. Het aanpassen van de Duurzaam Bouwenlijst is een bevoegdheid van het college. Er staat een gesprek met PRO gepland. Aansluitend beoordeelt het college welke maatregelen tegen hittestress binnen het doel van de regeling passen en of deze worden toegevoegd aan de Duurzaam Bouwenlijst. De raad wordt over de uitkomst geïnformeerd.

EénHoorn

Hoe gaan we juist de duizenden woningen bereiken die nu nog een slecht energielabel hebben?

Sinds 2024 voeren we het Nationaal Isolatieprogramma uit. Daarmee richten we ons actief op woningen met een laag energielabel. We wachten dus niet alleen tot inwoners zichzelf melden. Dit doen we samen met onder andere het Energieloket en Klimaatroute. Zij informeren en adviseren inwoners over mogelijkheden om hun woning te verduurzamen.

Partij voor de Dieren

Hoe zorgen we ervoor dat ook kopers met een kleine portemonnee gebruik kunnen maken van de regeling? Juist meer draagkrachtige inwoners weten subsidieregelingen vaak eerder te vinden.

We besteden extra aandacht aan het bereiken van inwoners met minder financiële ruimte. Dat doen we via duidelijke communicatie, het Energieloket, wijkgerichte informatie en gemeentelijke kanalen.

Tegelijk is het belangrijk om onderscheid te maken tussen inwoners die verantwoord kunnen lenen en inwoners voor wie een lening niet passend is. Voor die laatste groep zijn gerichte subsidies of directe maatregelen vaak geschikter. Daarom wijzen we inwoners ook op andere mogelijkheden, zoals het Nationaal Isolatieprogramma en de aanpak Energiearmoede.

HOOP!

Met deze volgende stap richting 2040 klimaatneutraal: denkt de wethouder dat wij er op deze manier in 2040 komen? Misschien is dit ook een onderwerp voor de Rekenkamer.

Het aandeel van de gebouwde omgeving in de totale CO₂-uitstoot in Nederland ligt rond de 15 tot 24 procent. Zeker in een gemeente met veel woningen van vóór 1980 valt hier veel winst te behalen.

De duurzaamheidslening is één instrument binnen het bredere duurzaamheidsbeleid. Op gemeentelijk niveau volgen we de ontwikkeling van de CO₂-uitstoot via de CO₂-monitor. Daarmee kunnen we beoordelen of de ontwikkeling als geheel voldoende in de richting van de doelstelling voor 2040 gaat.

Daarnaast informeren we de raad jaarlijks over het gebruik en de ontwikkeling van de duurzaamheidslening. In 2025 is al een rekenkameronderzoek naar dit onderwerp uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn met de raad besproken.

D66

Is de huidige methode gezien de netcongestie nog de meest verstandige keuze? D66 zou meer willen sturen op drie prioriteiten:

- **besparen vóór opwekken;**
- **opslag van energie voor lokaal gebruik;**
- **meer collectieve oplossingen.**

Het college herkent het belang van deze uitgangspunten, zeker gezien de druk op het elektriciteitsnet. We maken daarbij onderscheid tussen de financieringsregeling en de keuze welke maatregelen we willen stimuleren. De verordening regelt vooral wie kan lenen en onder welke voorwaarden. Via het energiebeleid en de Duurzaam Bouwenlijst kunnen we sturen op welke maatregelen voor financiering in aanmerking komen.

De vraag welke maatregelen we in het kader van netcongestie prioriteren, hoort wat het college betreft thuis in de bredere beleidsdiscussie over onze energieaanpak en niet bij het voorstel om de Verordening Duurzaamheidsleningen vast te stellen. Bij deze verordening gaat het erom dat inwoners een passend financieel instrument hebben om te investeren in verduurzaming.

De ontwikkelingen rond netcongestie en de door D66 genoemde uitgangspunten kunnen eventueel worden betrokken bij toekomstige aanpassingen van de Duurzaam Bouwenlijst. Daarvoor is het niet nodig om inwoners binnen de lening onderling voorrang te geven.

Hoorn Lokaal

Heeft de verhoging van deze stimuleringsregeling gevolgen voor andere gemeentelijke taken, zoals vergunningverlening of de capaciteit voor toezicht en handhaving?

De verhoging van het leningplafond heeft geen directe gevolgen voor de capaciteit voor vergunningverlening, toezicht of handhaving. De structurele kosten die samenhangen met de regeling worden gedekt binnen het programmabudget Energietransitie.

Forum voor Democratie

Klopt het dat er nog geen aanvragen van VvE's zijn?

Het klopt dat tot nu toe nog geen aanvragen van VvE's zijn ingediend. Sinds kort heeft de gemeente een specifieke VvE-aanpak. Samen met Stichting VvE Belang organiseren we informatiebijeenkomsten over verduurzaming. Ook ontwikkelingen rond meerjarenonderhoudsplannen en verduurzaming kunnen ertoe leiden dat VvE's vaker met dit onderwerp aan de slag gaan. Daarnaast kunnen VvE's gebruikmaken van financiering via het Nationaal Warmtefonds.

Ook is nog niet bekend hoe lang het nieuwe budget meegaat?

Hoe lang het nieuwe leningplafond toereikend is, kunnen we niet exact voorspellen. Het aantal aanvragen en de hoogte van de leningen wisselen. Daarom volgen we de benutting van het plafond.

Wie worden met de leningen daadwerkelijk geholpen? Inwoners met een laag inkomen hebben juist vaak weinig ruimte om eerst geld uit te geven aan verduurzaming. Kan de raad jaarlijks inzicht krijgen in wie er daadwerkelijk wordt geholpen, wat de resultaten zijn en welk financieel risico de gemeente loopt?

De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over het gebruik van de regeling, waaronder het aantal leningen, de omvang en soorten maatregelen, de resterende leenruimte en relevante financiële risico's. Het gaat om een revolverend fonds. Tot nu toe zijn geen signalen ontvangen van betalingsachterstanden. Voor zover via SVn betrouwbare, geanonimiseerde informatie over inkomenscategorieën beschikbaar is, kan die eveneens in de rapportage worden betrokken.